

Građevinsko područje posebne namjene – vojno skladište PN2

Položaj zone: uz granicu s Općinom Jelenje, neposredno uz SC Grobnik 1 (Automotodrom Grobnik).

Izgrađenost zone: cca 20 %.

Način provedbe: neposredna provedba PPUO Čavle.

Površine infrastrukturnih sustava

Na području Općine je planirano pet izdvojenih građevinskih područja i to postojeća benzinska postaja istočno od autoceste Zagreb – Rijeka (IS1), benzinska postaja zapadno uz autocestu Zagreb – Rijeka (IS2), Zona COP (Centar za održavanje i kontrolu prometa) (IS3), Zona donje stanice žičare za Platak (IS4) i planirana benzinska postaja uz aerodrom prema autocesti Zagreb – Rijeka (IS5).

Slika 25: GP infrastrukturne namjene IS 1, IS 2 i IS 3

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

GP infrastrukturne namjene IS 1, IS 2 i IS 3

Položaj zona: uz autocestu Rijeka – Zagreb .

Izgrađenost zona: sve su izgrađene.

Način provedbe: neposredna provedba PPUO Čavle.

Slika 26: GP infrastrukturne namjene IS 5

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

GP infrastrukturne namjene IS 5

Položaj zone: uz autocestu Rijeka – Zagreb.

Izgrađenost zone: neizgrađena.

Način provedbe: neposredna provedba PPUO Čavle.

Slika 27: GP infrastrukturne namjene IS 4

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

GP infrastrukturne namjene IS 4 (donja stanica žičare za Platak)

Položaj zone: uz staru cestu Rijeka – Zagreb.

Izgrađenost zone: neizgrađena.

Način provedbe: neposredna provedba PPUO Čavle.

Građevinska područja groblja

Na području Općine Čavle izgrađena su dva groblja i to groblje Grobnik (G2) i groblje Cernik (G1).

Slika 28: Građevinsko područje groblja Cernik – G1 i groblja Grobnik – G2

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Građevinsko područje groblja Cernik – G1

Položaj zone: u naselju Cernik.

Izgrađenost zone: cca 50 %.

Način provedbe: izrađen je Detaljni plan uređenja Groblja Cernik G1 - DPU 4 (SN 39/12).

Građevinsko područje groblja Grobnik – G2

Položaj zone: u naselju Grobnik.

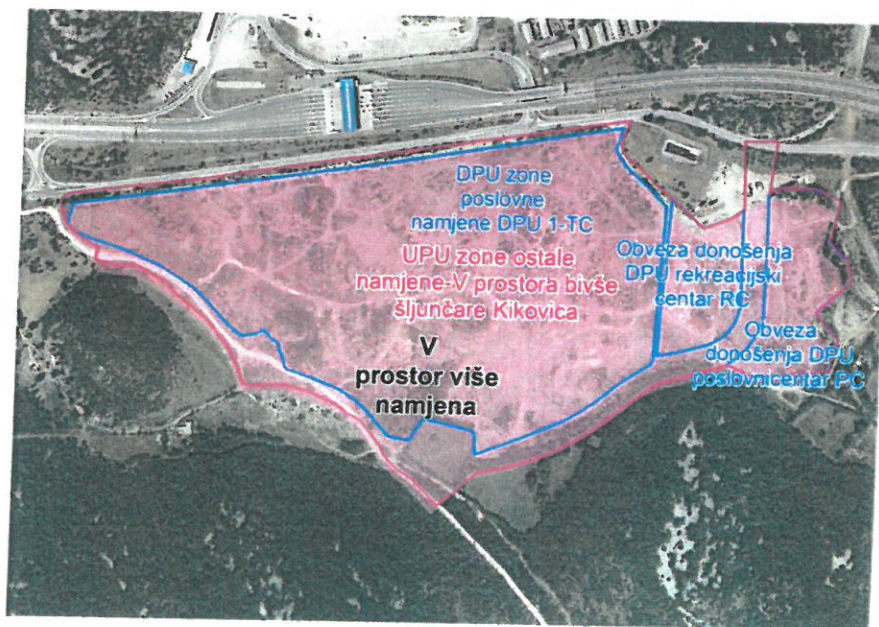
Izgrađenost zone: 50 %.

Način provedbe: izrađen je Detaljni plan uređenja Groblja Grobnik G2 – DPU 5 (SN 12/12).

Građevinsko područje izvan naselja za ostalu namjenu

Na području Općine Čavle planirana je ostala namjena (V), a namijenjena je smještaju sljedećih sadržaja (okvirno): poslovni, trgovački i uslužni sadržaji, ugostiteljsko-turistički, kulturno-zabavni (zabavni park), sportsko-rekreacijski sadržaji i ostali nadopunjujući sadržaji.

Slika 29: Građevinsko područje za ostalu namjenu (V)

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza

Građevinsko područje za ostalu namjenu (V)

Položaj zone: uz autocestu Rijeka – Zagreb (južno od naplatnih kućica).

Izgrađenost zone: neizgrađena.

Način provedbe: Izrađeni su planovi: DPU poslovne namjene 1-TC i UPU zone ostale namjene – V prostora bivše šljunčare Kikovica.

Na Sliku 29 su označene granice važećeg UPU-a i granice obuhvata više DPU-a (postojećeg i planiranih).

Potrebno je uskladiti granice obuhvata svih UPU-a (po novom Zakonu o prostornom uređenju više se ne propisuje izrada DPU-a).

2.2.3. Prirodna područja

Podaci o korištenju i namjeni površina (planske površine) se prvenstveno obrađuju kroz korištenje i namjenu određene Prostornim planom uređenja Općine Čavle (SN PGŽ 38/13, 33/15, 10/15, 12/16 i 16/16).

Površina utvrđene poljoprivredne namjene iznosi 213,5 ha što je 2,54 % od površine Općine, a odnosi se na osobito vrijedno obradivo tlo planske oznake P1, vrijedno obradivo tlo planske oznake P2 i ostala poljoprivredna obradiva tla planske oznake P3.

Na području Općine utvrđena je površina od 3.657,33 ha šumskih površina, što čini 43,43 % površine Općine. Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište obuhvaća 3.141,04 ha što je 37,3 % površine Općine. Duljina vodotoka Rječine na području Općine Čavle je 1,8 km.

Tablica 13 daje zbirni iskaz površina prirodnih područja u skladu s izmjerom površina na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena površina - PPUO Čavle.

Tablica 13: Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina Općine Čavle – segment prirodna područja

Šumske, poljoprivredne i vodne površine	Oznaka	Površina (ha)	% od površine Općine Čavle	ha/st
Poljoprivredne površine - obradive		213,5	2,54	0,03
- osobito vrijedno obradivo tlo	P1	45,9		
- vrijedno obradivo tlo	P2	79,5		
- ostala poljoprivredna obradiva tla	P3	88,1		
Šumske površine		3.657,33	43,43	0,51
- gospodarska	Š1	3.233,56		
- zaštitna	Š2	62,67		
- posebne namjene	Š3	361,10		
Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ	3.141,04	37,3	0,44
Duljina (km)				
Vodotok Rječine	-	1,8	-	-

Izvor: Analiza JU Zavod, GIS baza PPUO Čavle (SN 10/15 i 12/16)

U PP PGŽ (SN 32/13) određeno je:

„Na prirodnim površinama mogu se graditi građevine koje su isključivo u funkciji iskorištavanja prirodnih resursa, a svojom funkcijom, veličinom, tehnologijom i ostalim obilježjima ne utječu bitno na svojstva prirodnih površina. Karakteristika je ove gradnje da se građevine grade na čestici osnovne namjene (poljoprivredno zemljište, šuma itd.), a bez da se formira zasebna građevinska čestica za izgrađenu građevinu.

Za navedene građevine i zahvate namjena, položaj, vrsta, veličina, kapacitet i ostali uvjeti za građenje građevina i uređenje javnih površina izvan građevinskog područja, određuju se prostornim planom uređenja općine ili grada.“

2.3. Gospodarske i društvene djelatnosti

2.3.1. Gospodarske djelatnosti

U analizi i ocjeni stanja dano je opće stanje gospodarstva i ključnih gospodarskih djelatnosti na području Općine Čavle, te njihovo kretanje u razdoblju od 2013. do 2016. godine. Pri izradi analize koristile su se stručne podloge kojima raspolažu JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, FINA, Hrvatska gospodarska komora, Državni zavod za statistiku, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje i Turistička zajednica Općine Čavle.

Analiza obuhvaća stanje i probleme ključnih djelatnosti u izvještajnom razdoblju. Kao takva služi kao podloga za izradu preporuka za unaprjeđenje prostornog razvoja u segmentu gospodarstva.

Tržište rada – zaposlenost i nezaposlenost stanovništva

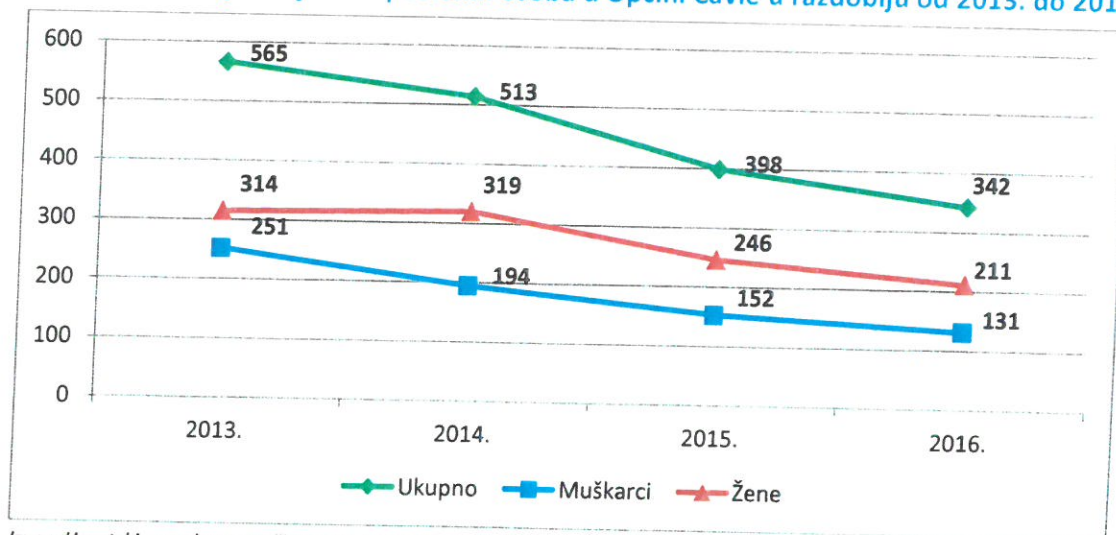
U nastavku Izvješća slijedi analiza nezaposlenosti i zaposlenosti na području Općine Čavle.

Nezaposlenost

Nezaposlene osobe jesu osobe u dobi od 15 do 65 godina, sposobne ili djelomično sposobne za rad, koje nisu u radnom odnosu, aktivno traže posao i raspoložive su za rad.

Broj nezaposlenih osoba u Općini Čavle u promatranom periodu, koji se odnosi na razdoblje od 2013. do 2016. godine, slijedi trendove i u Županiji i u Hrvatskoj. Naime, financijska kriza koja je 2008. godine pogodila gospodarstvo rezultirala je kontinuiranim povećanjem broja nezaposlenih. Nepovoljna ekonomska situacija u Županiji i Hrvatskoj djelovala je negativno i na broj nezaposlenih u Općini Čavle, koji je 2013. dosegao najvišu razinu u posljednjih 10 godina brojkom od 565 nezaposlenih. U razdoblju koje slijedi do 2016. godine prosječan broj nezaposlenih stalno opada, da bi na području Općine Čavle u 2016. godini bilo ukupno 342 nezaposlene osobe.

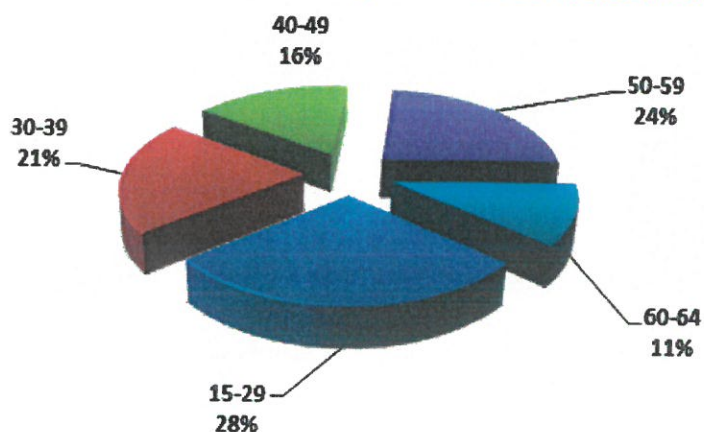
Slika 30: Kretanje broja nezaposlenih osoba u Općini Čavle u razdoblju od 2013. do 2016.

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2017., obrada autora

Analiza nezaposlenih osoba po spolu pokazuje da je u pravilu veći broj nezaposlenih osoba ženskog spola, i to za vrijeme cijelog promatranog razdoblja.

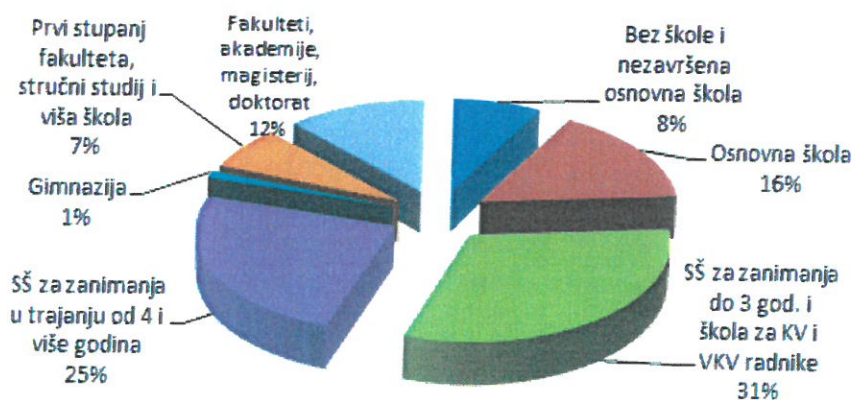
Analiza dobne strukture nezaposlenih osoba pokazala je da u ukupnoj nezaposlenosti najbrojniju skupinu, na području Općine Čavle, čine mladi do 29 godina starosti (28 %). Ovaj podatak ukazuje na jedan od najvećih problema gospodarstva, ne samo Općine, već Primorsko-goranske županije i Hrvatske općenito. Drugu ranjivu skupinu nezaposlenih predstavljaju ljudi od 50-59 godina (24 %), a kojima je do mirovine ostalo svega nekoliko godina. Zatim slijedi dobna skupina 30-39 godina (21 %), dobna skupina 40-49 godina (16 %) te dobna skupina 60-64 godina (11 %).

Slika 31: Dobna struktura nezaposlenih osoba u Općini Čavle, 2016. (%)

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2017., obrada autora

Prema razini obrazovanja, odnosno kvalifikacijskoj strukturi, u 2016. godini najviše je nezaposlenih završilo srednju školu za zanimanja do tri godine i školu za KV i VKV radnike (31 %), odnosno srednju školu za zanimanja u trajanju od četiri i više godina (25 %).

Završenu osnovnu školu ima 16 % nezaposlenih. Udio nezaposlenih osoba s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom u 2016. godini je sedam posto, dok je nezaposlenih sa završenim fakultetom, akademijom, magisterijem ili doktoratom, 12 %.

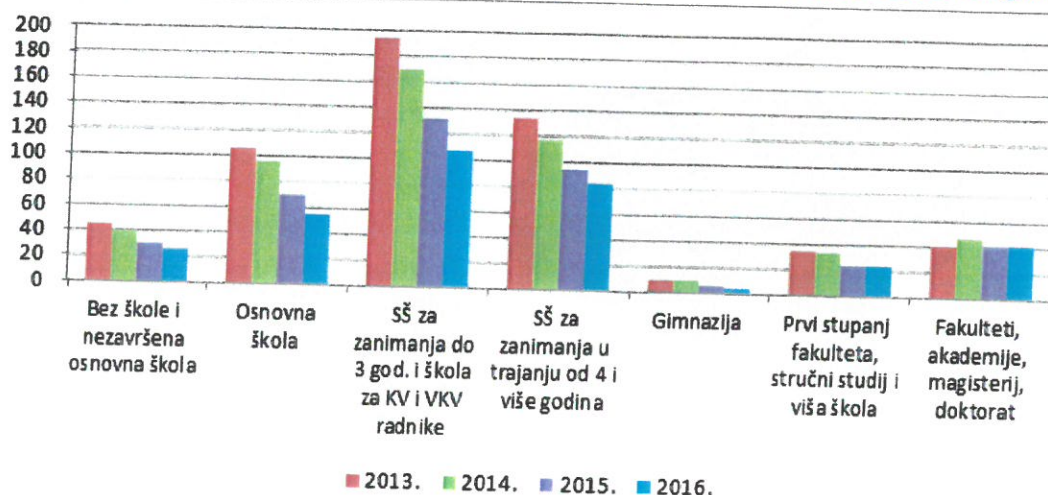
Slika 32: Nezaposleni prema razini obrazovanja u Općini Čavle, 2016. godine

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2017., obrada autora

U nastavku slijedi prikaz nezaposlenih prema razini obrazovanja kroz promatrano razdoblje, a koji pokazuje da se broj nezaposlenih kontinuirano smanjuje po svakoj razini obrazovanja, izuzev razine: fakulteti, akademije, magisterij, doktorat, što je zabrinjavajući podatak koji pokazuje da se visokoobrazovane osobe teže zapošljavaju.

Nezaposlenost visokoobrazovanih osoba jedan je od značajnijih problema današnjice, a koji ukazuje na problem neusklađenosti politika obrazovanja i zapošljavanja.

Slika 33: Nezaposleni prema razini obrazovanja u Općini Čavle od 2013. do 2016. godine

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2017., obrada autora

Zaposlenost

Zaposleni su sve osobe koje su zasnovala radni odnos s poslodavcem na određeno ili neodređeno vrijeme neovisno o duljini radnog vremena i vlasništvu pravne osobe.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, na području Općine Čavle u 2016. godini bilo je zaposleno 1.249 osoba⁸.

Tablica 14: Kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja od 2013. do 2016. godine

	Radnici kod pravnih osoba	Obrtnici	Samostalne profesionalne djelatnosti	Radnici kod fizičkih osoba	Osig. zaposleni kod međunar. org. i u inozemstvu	Osiguranci - produženo osiguranje	Ukupno
2013.	851	124	41	198	1	7	1.222
2014.	796	109	42	201	1	6	1.155
2015.	857	104	40	203	2	5	1.211
2016.	910	98	44	187	1	9	1.249

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje Zagreb, 2017., Obrada autora

Najveći broj zaposlenih u 2016. godini nalazi se kod pravnih osoba (udio iznosi 73 %), potom radnici kod fizičkih osoba (udio iznosi 15 %) te obrtnici (udio iznosi 8 %).

Kretanje broja zaposlenih u promatranom razdoblju pokazuje pozitivan trend, a što je vidljivo iz prikazane tablice. Broj zaposlenih u promatranom razdoblju rastao je prosječnom godišnjom stopom od 0,73 %. Ukoliko se broj zaposlenih u Općini Čavle stavi u omjer s ukupno zaposlenima u Primorsko-goranskoj županiji (108.272; stanje na dan 31. prosinca 2016.), tada se može uočiti da on predstavlja udio od oko 1,15 % u 2016. godini.

Uzimajući u obzir metodologiju prikupljanja podataka HZMO, stvarni broj zaposlenih u Općini Čavle je zasigurno puno veći, jer gore prikazani broj od 1.249 zaposlenih ne uključuje zaposlene koji žive na

⁸ Metodološki se zaposleni vode prema mjestu rada, odnosno sjedištu poslodavca.

području Općine Čavle, ali rade na području drugih općina, odnosno gradova, a s druge strane uključuje one koji žive na području drugih općina, a rade u Općini Čavle.

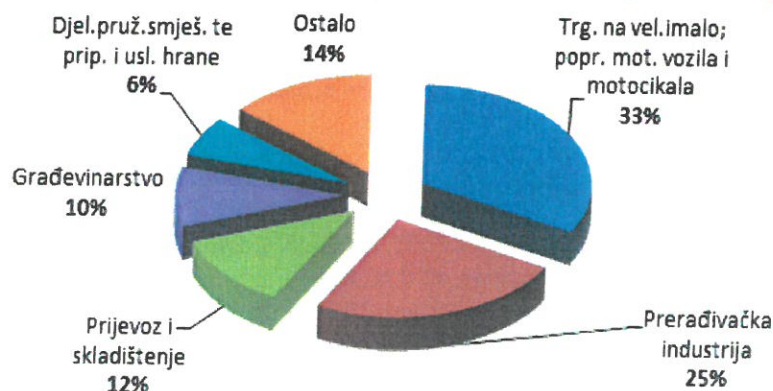
Precizniji podatak o broju zaposlenih na području Općine Čavle prikazuje posljednji Popis stanovništva, iz 2011. godine. Prema tom Popisu Općina Čavle broji ukupno 7.220 stanovnika, od kojih je zaposleno ukupno 2.855 osoba, odnosno 39,5 % stanovnika Općine, od čega 1.590 muškaraca i 1.265 žena. Naime, Popisom stanovništva popisane su sve osobe u Općini Čavle koje su radno aktivne i na području Općine, ali i izvan nje.

Struktura gospodarskih djelatnosti

Promatrajući strukturu gospodarskih djelatnosti može se doći do zaključka da nemaju sve djelatnosti jednako značenje za razvoj Općine Čavle, iz čega proizlazi potreba da se detaljnije pruži osvrt na one djelatnosti koje trenutno imaju, ili one koje bi u bliskoj budućnosti mogle imati značajniju ulogu u gospodarskom razvoju Općine.

Nositelji ukupnog prihoda u 2016. godini u Općini Čavle su poduzetnici trgovine na veliko i malo, prerađivačke industrije, prijevoza i skladištenja, građevinarstva te djelatnosti pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane. Udjeli navedenih djelatnosti u ostvarenim ukupnim prihodima prikazani su na grafikonu u nastavku.

Slika 34: Udio u ostvarenim ukupnim prihodima poduzetnika Općine Čavle, 2016. godina

Izvor: Podaci FINE, obrada autora

Ovih pet djelatnosti prikazanih na grafikonu na području Općine zajedno ostvaruju 85,92 % ukupnog prihoda te imaju najviše zaposlenih (79,5 %). Na njih treba obratiti posebnu pozornost u daljnjem razvoju Općine te se sukladno tome u nastavku kratko analiziraju financijski pokazatelji navedenih djelatnosti.

Analiza djelatnosti G - Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala

Financijski pokazatelji ove djelatnosti pokazuju uglavnom pozitivne i veoma povoljne predznake. Pozitivna kretanja djelatnosti G u razdoblju od 2013. do 2016. godine ostvaruju sljedeće kategorije: broj poduzetnika raste po godišnjoj stopi rasta od 7,89 %, broj zaposlenih 7,26 % godišnje, dok neto plaće rastu s 2,27 %. Gubitak pada sa stopom od 66,63 %, a dobit prije oporezivanja raste po godišnjoj stopi od 27,07 %.

Negativne trendove u djelatnosti G u razdoblju od 2013. do 2016. godine prikazuju kategorije dugoročnih obveza, koje rastu s 3,72 % godišnje te dugotrajne imovine koja se smanjuje po godišnjoj stopi od 3,85 %.

Tablica 15: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti G u razdoblju od 2013. do 2016. godine (iznosi u 000 kn)

Opis	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Broj poduzetnika	43	45	51	54	7,89 %
Dugotrajna imovina	47.531	41.786	44.477	42.248	-3,85 %
Dugoročne obveze	8.545	7.031	8.222	9.535	3,72 %
Dobit prije oporezivanja	2.703	4.072	3.846	5.546	27,07 %
Gubitak	45.199	1.189	812	1.679	-66,63 %
Broj zaposlenih	141	144	169	174	7,26 %
Neto plaće	3.613	3.562	3.596	3.865	2,27 %

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora.

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2016. godini (sukladno NKD 2007) su: "DŠ" obrt za vulkanizerske usluge i "TIP-TOP" trgovački obrt, ORCUS PLUS d.o.o., ZAJEDNIČKI MESARSKI OBRT ŽEŽELIĆ, D.I.R.N.I.S. d.o.o. i WT GRUPA d.o.o.

Navedene tvrtke imale su 35,6 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2016. godini.

Analiza djelatnosti C - Prerađivačka industrija

Pozitivna kretanja djelatnosti C u razdoblju od 2013. do 2016. godine ostvaruju sljedeće kategorije: broj poduzetnika raste po godišnjoj stopi rasta od 8,10 %, broj zaposlenih 5,40 % godišnje, dok neto plaće rastu sa 4,24 %. Gubitak pada sa stopom od 65,95 %, a dobit prije oporezivanja raste po godišnjoj stopi od 37,27 %.

Negativne trendove u djelatnosti C u razdoblju od 2013. do 2016. godine prikazuju kategorije dugotrajne imovine, koja pada s 27,80 % godišnje te dugoročne obveze koje rastu sa stopom od 26,25 %.

Tablica 16: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti C u razdoblju od 2013. do 2016. godine (iznosi u 000 kn)

Opis	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Broj poduzetnika	19	24	20	24	8,10 %
Dugotrajna imovina	7.236	69.937	10.757	2.723	-27,80 %
Dugoročne obveze	4.202	2.282	4.727	8.456	26,25 %
Dobit prije oporezivanja	2.383	2.257	3.609	6.164	37,27 %
Gubitak	1.115	966	176	44	-65,95 %
Broj zaposlenih	152	136	144	178	5,40 %
Neto plaće	3.863	3.700	4.327	4.375	4,24 %

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2016. godini (sukladno NKD 2007) su: FUČAK d.o.o., POPRAVAK BRODSKIH MOTORA d.o.o., STO-AL d.o.o., VILICARI d.o.o. i LIŠČEVICA pekarsko trgovački obrt.

Navedene tvrtke imale su 62 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2016. godini.

Analiza djelatnosti H - Prijevoz i skladištenje

Pozitivna kretanja djelatnosti H u razdoblju od 2013. do 2016. godine ostvaruju kategorije dugotrajne imovine, koja raste s 12,71 % te neto plaće, koje rastu s 3,62 % godišnje.

S druge strane, negativne trendove u djelatnosti H u razdoblju od 2013. do 2016. godine prikazuju sljedeće kategorije: broj poduzetnika smanjuje se po godišnjoj stopi od 1,70 %, dok se broj zaposlenih smanjuje s 3,16 % godišnje. Gubitak raste s prosječnom stopom od 3,23 %, a dobit prije oporezivanja pada s prosječnom godišnjom stopom od 16,07 %. Dugoročne obveze rastu sa stopom od 9,02 %.

Tablica 17: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti H u razdoblju od 2013. do 2016. godine (iznosi u 000 kn)

Opis	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Broj poduzetnika	20	16	17	19	-1,70 %
Dugotrajna imovina	9.143	8.096	12.019	13.091	12,71 %
Dugoročne obveze	5.264	4.532	5.694	6.820	9,02 %
Dobit prije oporezivanja	2.038	2.697	3.084	1.205	-16,07 %
Gubitak	90	25	1	99	3,23 %
Broj zaposlenih	87	76	78	79	-3,16 %
Neto plaće	3.277	3.743	3.468	3.646	3,62 %

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2016. godini (sukladno NKD 2007) su: ADELLA d.o.o., ACORD - ŠPED, d.o.o., CALX d.o.o., SARŠON M d.o.o. i FRIGOPROM d.o.o.

Navedene tvrtke imale su 68,3 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2016. godini.

Analiza djelatnosti F - Građevinarstvo

Pozitivna kretanja djelatnosti F u razdoblju od 2013. do 2016. godine ostvaruju sljedeće kategorije: broj poduzetnika raste po godišnjoj stopi rasta od 9,70 %, broj zaposlenih 10,74 % godišnje, dok neto plaće rastu s 0,54 %. Dobit prije oporezivanja raste po godišnjoj stopi od 19,73 %. Dugoročne obveze smanjuju se stopom od 10,75 %.

Negativne trendove u djelatnosti F u razdoblju od 2013. do 2016. godine prikazuju kategorije dugotrajne imovine, koja pada sa 16,34 % godišnje, dok gubitak raste stopom od 127,54 %.

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2016. godini (sukladno NKD 2007) su: CINDRIĆ GRADNJA d.o.o., Građevinski obrt ISKOPI MILARDOVIC, ORCUS HILT d.o.o., ARCUS GRADNJA d.o.o. i RONALD MAVRINAC - obrt za usluge građevinske mehanizacije.

Navedene tvrtke imale su 49 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2016. godini.

Tablica 18: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti F u razdoblju od 2013. do 2016. godine (iznosi u 000 kn)

Opis	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Broj poduzetnika	25	29	29	33	9,70 %
Dugotrajna imovina	17.838	19.712	15.737	10.444	-16,34 %
Dugoročne obveze	7.721	10.483	8.431	5.489	-10,75 %
Dobit prije oporezivanja	1.783	1.710	2.471	3.060	19,73 %
Gubitak	430	1.931	1.093	5.066	127,54 %
Broj zaposlenih	81	90	169	110	10,74 %
Neto plaće	3.238	3.189	3.324	3.291	0,54 %

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Analiza djelatnosti I - Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Financijski pokazatelji ove djelatnosti pokazuju pozitivne i veoma povoljne predznake. Pozitivna kretanja djelatnosti I u razdoblju od 2013. do 2016. godine ostvaruju sljedeće kategorije: broj poduzetnika raste po godišnjoj stopi rasta od 11,46 %, broj zaposlenih 25,99 % godišnje, dok neto plaće rastu s 2,70 %. Dobit prije oporezivanja raste po godišnjoj stopi od 17,59 %, dugotrajna imovina raste sa stopom od 3,53 % godišnje dok se dugoročne obveze smanjuju sa stopom od 36,56 %.

Negativne trendove u djelatnosti I u razdoblju od 2013. do 2016. godine prikazuje kategorija gubitka koji raste sa stopom od 31 % godišnje.

Tablica 19: Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti I u razdoblju od 2013. do 2016. godine (iznosi u 000 kn)

Opis	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Broj poduzetnika	13	14	19	18	11,46 %
Dugotrajna imovina	1.002	1.095	1.015	1.112	3,53 %
Dugoročne obveze	94	75	18	24	-36,56 %
Dobit prije oporezivanja	1.291	1.533	1.525	2.099	17,59 %
Gubitak	137	60	276	308	31,00 %
Broj zaposlenih	55	102	96	110	25,99 %
Neto plaće	2.862	2.951	3.071	3.100	2,70 %

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2016. godini (sukladno NKD 2007): KORNELIJA d.o.o., AERO D.N.S. d.o.o., KOGULI d.o.o., MORSKI PRASAC ugostiteljski obrt i PLATAK d.o.o.

Navedene tvrtke imale su 62,7 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2016. godini.

Financijski rezultati gospodarstvenika

Općina Čavle obuhvaća 2,4 % površine Primorsko-goranske županije. Ostvareni udjeli poduzetnika Općine Čavle u ukupnim pokazateljima PGŽ (ukupni prihodi, ukupni rashodi) kreću se na razini od oko 0,8 %. Općina Čavle ima 1,8 % udjela u ukupnom broju tvrtki u Primorsko-goranskoj županiji u 2013. godini, odnosno 2,1 % u 2015. godini⁹.

U nastavku se iznose osnovni financijski rezultati poduzetnika koji su registrirani na području Općine Čavle, po djelatnostima, u 2013. i 2016. godini. Iz tablice se vidi, uspoređujući 2016. godinu s 2013. godinom, da svi važniji financijski pokazatelji iskazuju pozitivan predznak.

⁹ U trenutku izrade Izvješća još nisu bili raspoloživi podaci na razini Županije za 2016. godinu.

Tablica 20: Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima, 2013. i 2016. godina (iznosi u 000 kn)

Djelatnost	Ukupni prihodi		Ukupni rashodi		Dobit prije oporezivanja				Gubitak prije oporezivanja							
	2013.	%	2016.	%	2013.	%	2016.	%	2013.	%	2016.	%				
A. Poljopr., šumarstvo i ribarstvo	151	0,1 %	57	0,0 %	3.690	1,2 %	247	0,1 %	0	0,0 %	0	0,0 %	3.539	6,9 %	190	2,2 %
B. Rudarstvo i vađenje	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
C. Prerađivačka industrija	65.349	25,4 %	82.120	24,7 %	64.081	21,7 %	76.000	23,9 %	2.383	18,5 %	6.164	27,7 %	1.115	2,2 %	44	0,5 %
D. Ops. el.ener., plinom,parom i klim.	0	0,0 %	140	0,0 %	9	0,0 %	137	0,0 %	0	0,0 %	4	0,0 %	9	0,0 %	0	0,0 %
E. Opskrba vodom; ukla.otpa.voda, gosp. vodom....	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
F. Građevinarstvo	23.304	9,1 %	32.574	9,8 %	21.951	7,4 %	34.579	10,9 %	1.783	13,9 %	3.060	13,8 %	430	0,8 %	5.066	59,9 %
G. Trg. na vel.imalo; popr. mot. vozila i motocikala	77.578	30,1 %	109.139	32,9 %	120.073	40,6 %	105.273	33,1 %	2.703	21,0 %	5.546	24,9 %	45.199	87,9 %	1.679	19,8 %
H. Prijevoz i skladištenje	42.224	16,4 %	39.682	12,0 %	40.275	13,6 %	38.576	12,1 %	2.038	15,9 %	1.205	5,4 %	90	0,2 %	99	1,2 %
I. Djel.pruž.smrješte prip. i usl. hrane	11.644	4,5 %	21.719	6,5 %	10.491	3,5 %	19.928	6,3 %	1.291	10,0 %	2.099	9,4 %	137	0,3 %	308	3,6 %
J. Informacije i komunik.	166	0,1 %	1.863	0,6 %	162	0,1 %	1.860	0,6 %	5	0,0 %	46	0,2 %	1	0,0 %	42	0,5 %
K. Financijske djel. i djel. osiguranja	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
L. Poslovanje nekretninama	9.342	3,6 %	11.151	3,4 %	9.915	3,4 %	10.869	3,4 %	55	0,4 %	483	2,2 %	629	1,2 %	201	2,4 %
M. Stručne, znan. i tehni. djelatnosti	2.295	0,9 %	6.807	2,1 %	1.401	0,5 %	5.356	1,7 %	894	7,0 %	1.623	7,3 %	0	0,0 %	172	2,0 %
N. Admini. i pom. uslužne djelatnosti	15.338	6,0 %	15.300	4,6 %	14.913	5,0 %	14.180	4,5 %	603	4,7 %	1.245	5,6 %	178	0,3 %	125	1,5 %
P. Obrazovanje	3.152	1,2 %	3.155	1,0 %	2.534	0,9 %	2.788	0,9 %	618	4,8 %	367	1,7 %	0	0,0 %	0	0,0 %
Q.Dj.zdr.zaštite i soc.skrbi	6.344	2,5 %	4.249	1,3 %	5.936	2,0 %	3.915	1,2 %	442	3,4 %	334	1,5 %	33	0,1 %	0	0,0 %
R. Umjetnost, zabava i rekreacija	0	0,0 %	2.561	0,8 %	0	0,0 %	3.032	1,0 %	0	0,0 %	8	0,0 %	0	0,0 %	480	5,7 %
S. Ostale uslužne djelatn.	484	0,2 %	1.462	0,4 %	523	0,2 %	1.470	0,5 %	33	0,3 %	49	0,2 %	73	0,1 %	58	0,7 %
UKUPNO	257.371	100 %	331.981	100 %	295.954	100 %	318.210	100 %	12.848	100 %	22.233	100 %	51.431	100 %	8.462	100 %
Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit za razdoblje 2013.-2016. godine.																

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u Općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora.

Ukupni prihodi u 2016. godini u odnosu na 2013. godinu rasli su s prosječnom godišnjom stopom od 8,9 %. Pojedinačno gledano, najveće prihode u 2016. godini ostvarile su sljedeće djelatnosti: G - trgovina na veliko i malo (32,9 %), C - prerađivačka industrija (24,7 %), H - prijevoz i skladištenje (12 %), F - građevinarstvo (9,8 %), I - djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane (6,5 %).

Najveći rast, gledajući odnos 2016. i 2013. godine, ostvarila je I - djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, a koja je rasla po stopi od 23,1 % godišnje, odnosno koja ima gotovo udvostručene prihode u 2016. godini u odnosu na početnu godinu razdoblja, 2013. godinu.

Najveći pad ostvarila je djelatnost A - poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, a koja je pala po godišnjoj stopi od 27,6 %, čiji ukupni prihodi su se u 2016. gotovo trostruko smanjili u odnosu na 2013. godinu.

Iz tablice se mogu vidjeti pozitivna kretanja koja obilježavaju djelatnosti I - informacije i komunikacije i M - stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti te je stoga potrebno u budućnosti obratiti pažnju na daljnji razvoj ovih djelatnosti, koje očito imaju potencijal.

Ukupni rashodi imali su malo slabiju dinamiku rasta, u odnosu na ukupne prihode, rasli su s godišnjom stopom od 2,4 %. Pojedinačno gledano, najveće rashode u 2016. godini ostvarile su sljedeće djelatnosti: G - trgovina na veliko i malo (33,1 %), C - prerađivačka industrija (23,9 %), H - prijevoz i skladištenje (12,1 %), F - građevinarstvo (10,9 %) te I - djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (6,3 %).

Najveću dobit prije oporezivanja u 2016. godini imala je djelatnost C - prerađivačka industrija (27,7 %), zatim G - trgovina na veliko i malo (24,9 %), F - građevinarstvo (13,8 %), I - djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (9,4 %) te M - stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (7,3 %).

U 2016. godini **najveći gubitak prije oporezivanja** ostvarila je djelatnost F - građevinarstvo (59,9 %) te G - trgovina na veliko i malo (19,8 %).

Sljedeća tablica pokazuje rezultate trgovačkih društava na području Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. godine

Tablica 21: Ukupni rezultati poslovanja trgovačkih društava na području Općine Čavle od 2013. do 2016. godine

Pozicija	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2013./2016.
Broj registriranih poduzetnika	163	184	198	210	8,81 %
Ukupna dugotrajna imovina	95.659	156.511	99.833	100.927	1,80 %
Dugoročne obveze	31.715	30.466	33.257	39.293	7,40 %
Neto plaće i nadnice	28.019	29.969	32.480	37.447	10,15 %
Investicije	2.666	21.092	14.146	4.454	18,66 %

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Čavle prema službenom izvješću FINE. Obrada autora.

U izvještajnom razdoblju broj registriranih poduzetnika raste s prosječnom godišnjom stopom od 8,81 %. Ukupna dugotrajna imovina raste s godišnjom prosječnom stopom od 1,80 %. Dugoročne obveze rastu 7,40 %, neto plaće i nadnice s 10,15 %, a investicije s 18,66 %.

Turizam

Iako turizam sudjeluje s udjelom od 6,5 % u ukupnim prihodima Općine Čavle, evidentni su naponi svih sektora u tom segmentu, kao i ambiciozni planovi za budućnost, a što se može vidjeti i iz strateških dokumenata Općine (Aksijski plan razvoja turizma, Plan ukupnog razvoja Općine Čavle). Osim toga, ostvareni rezultati u segmentu turizma pokazuju trend rasta i ukazuju na perspektivnost navedene djelatnosti te se stoga u ovom poglavlju zasebno daje osvrt na turizam Općine Čavle.

Turizam ima određen značaj u gospodarstvu Primorsko-goranske županije. Ukupno je osam turističkih klastera Županije, od kojih Općina Čavle spada pod klaster Rijeka i Riječki prsten. Na području Općine djeluje Turistička zajednica Općine Čavle, osnovana s namjerom promicanja vrijednosti i ljepote Općine, ali i cijele Grobnišćine. Turistički informativni centar (TIC) smješten je u samom središtu mjesta Čavle.

Što se turističke infrastrukture tiče, na području Općine Čavle nema aktivne turističke ili putničke agencije koja bi pružala sve potrebne informacije o turističkoj ponudi na Grobnišćini i šire.

Organizacijom različitih manifestacija (Kobasica Open, Grobnišćina zvoni, Maškarani Platak, Proljetna bicikljada Grobnik, Hodeć do Grada Grobnika, Festival palente i sira, Festival pučkog teatra, Večeri smijeha i zabave u Domu kulture Čavle, Bartoja i Bartojski kotlić, Martinja na Čavji) unapređuje se turistička ponuda na području Općine Čavle kroz njihovo preoblikovanje u turističke proizvode, uz osmišljavanje dopunskih turističkih sadržaja. Te manifestacije mogu biti temeljem za izradu prepoznatljivih brandova Općine Čavle.

Od početka 2016. godine s primjenom je krenuo novi jedinstveni informacijski sustav za prijavu i odjavu turista, eVisitor, koji funkcionalno povezuje sve turističke zajednice u državi. Njime se pojednostavio proces prijave i odjave turista, automatiziralo se zaduženje te olakšalo praćenje dugovanja i dinamike naplate boravišne pristojbe.

Broj dolazaka i noćenja

U promatranom razdoblju zabilježen je rast dolazaka, kako domaćih tako i stranih. Ono što je zanimljivo zabilježiti jest činjenica da su u početku promatranog razdoblja, 2013. godine prevladavali i u dolascima i u noćenjima strani turisti, no međutim četiri godine kasnije se situacija potpuno izmijenila u korist domaćih turista.

Tablica 22: Broj ostvarenih dolazaka i noćenja na području Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. godine

Godina	Broj dolazaka			Broj noćenja		
	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani
2013.	2.342	509	1.833	8.124	1.643	6.481
2014.	2.122	559	1.563	7.521	1.064	6.457
2015.	3.146	1.203	1.943	11.806	6.482	5.324
2016.	3.904	2.003	1.901	20.855	13.892	6.963

Izvor: TZ Općine Čavle, obrada autora

Slična je situacija i s ostvarenim noćenjima. Ukupan broj noćenja u 2016. godini se više nego dvostruko uvećao u odnosu na 2013. godinu, s time da je broj noćenja domaćih turista značajno povećan u odnosu na noćenja stranih turista, koji kroz cijelo prikazano razdoblje zadržavaju približno istu razinu.

Kontinuirani rast dolazaka i noćenja pokazuje pozitivan trend u razvoju turizma i opravdava napore svih sektora u tom segmentu.

Smještajni kapaciteti

Ponuda privatnog smještaja u Općini Čavle vrlo je raznolika. Kapaciteti nastali kako bi prihvatili goste Automotodroma povećavaju se profitirajući blizinom Rijeke, Industrijske zone Bakar na Kukuljanovu te razvojem novih turističkih sadržaja kao i brojnim mogućnostima za rekreaciju i boravak u prirodi. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku 2011. godine u Općini Čavle nudila se 181 postelja, dok ih je 2016. godine evidentirano 337, što predstavlja povećanje od 53 %.

Na području Općine Čavle smještajni kapaciteti obuhvaćaju: privatne apartmane, sobe, dva planinarska doma i jedan hotel/pansion. Većina smještajnih kapaciteta ima tri odnosno četiri zvjezdice. Kapaciteti viših kategorija slabije su zastupljeni u turističkoj ponudi Općine Čavle. Privatni smještaj koncentriran je u naseljima Podčudnič, Podrvanj, Ilovik, Grad Grobnik, Čavle, Buzdohanj, Cernik, Zastenice, Mavrinci te Soboli pod koje spada Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar Platak.

Prema podacima Turističke zajednice Općine Čavle, na području Općine posluju 33 privatna iznajmljivača koji iznajmljuju apartmane, te zajedno broje 125+52 ležaja u apartmanima te 196 ležaja u 79 soba (od kojih su dva planinarska doma s ukupno 30 soba odnosno 89 ležajeva). Kuća za odmor ima četiri s ukupno 16+8 ležaja. Ukupni smještajni kapacitet Općine Čavle iznosi 337+60 ležaja.

Tablica 23: Smještajni kapaciteti na području Općine Čavle, 2016. godina

Vrsta smještaja	Kategorija	Broj ležajeva
Sobe (79)	**/**/****	196
Kuće za odmor (4)	***/**	16+8
Apartman (32)	**/**/****	125+52
Ukupno		337+60

Izvor: TZ Općine Čavle, obrada autora.

Izniman značaj za turizam Općine Čavle imaju područja sportsko-rekreacijskih zona koja se nalaze na njihovom području, konkretnije:

- Sportski centar Grobnik 1: automotodrom, aviodrom, sportski sadržaji, sadržaji zabave, smještajni kapaciteti.
- Sportski centar Grobnik 2: streljački centar (sportsko i lovno streljaštvo).
- Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar Platak: centar za zimske i ljetne sportove sa svom potrebnom infrastrukturom za nordijsko skijanje, sanjkanje, snowboarding te biciklističke, planinarske i pješačke staze, tubing, disc golf i panoramske vožnje žičarom. Navedene sportsko-rekreacijske sadržaje prate ugostiteljsko-turistički, trgovački i drugi sadržaji.

Obrtništvo

Prema Zakonu o obrtu (NN 143/13) obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Obrtnici na području Općine Čavle članovi su Obrtničke komore Primorsko-goranske županije - Udruženja obrtnika Rijeka, Bakar, Kraljevica, Čavle i Kostrena (skraćeno: Udruženja obrtnika Rijeka).

Udruženje obrtnika Rijeka, u suradnji s Obrtničkom komorom PGŽ, jedinicama lokalne samouprave koje spadaju u prostorni obuhvat Udruženja i ostalim nadležnim institucijama, djeluje kao pokretač aktivnosti od interesa za obrtništvo na području svoga djelovanja.

S obzirom na to da se financijski pokazatelji poslovanja obrtnika sustavno ne prikupljaju, u nastavku se prikazuju podaci vezani uz statistiku broja aktivnih obrta.

Broj obrtnika iz godine u godinu se smanjuje, u razdoblju od 2013. do 2016. evidentan je pad broja aktivnih obrta, a ista takva kretanja obilježavaju se u PGŽ.

U razdoblju od 2013. do 2016. godine broj obrta u konstantnom je padu, da bi 2016. godine broj obrta bio smanjen za 8 %. Ukupno je u 2016. godini u Općini Čavle bilo aktivno 173 obrta.

Tablica 24: Statistika aktivnih obrta od 2013. do 2016. godine

Ceh	2013.	2014.	2015.	2016.	Godišnja stopa rasta/pada 2016./2013.
Proizvodni obrt	28	28	27	28	-
Uslužni obrt	33	35	39	38	4,81%
Ugostitelji i turistički djelatnici	17	16	17	14	-6,27 %
Trgovina	21	21	21	20	-1,61 %
Prijevoznici	29	25	22	21	-10,20 %
Građevinari	39	34	34	32	-6,38 %
Frizeri, kozmetičari i pedikeri	13	10	10	12	-2,63 %
Obrti za intelektualne usluge gospodarskog karaktera	7	8	8	8	4,55 %
Ukupno	187	177	178	173	-2,56 %

Izvor: Udruženje obrtnika Rijeka, 2017., Obrada autora

Stanje obrtništva po djelatnostima je sljedeće; najviše ima uslužnih obrta, slijedi ceh građevinara te proizvodni obrti.

Raste broj uslužnih obrta te obrta za intelektualne usluge gospodarskog karaktera, dok svi drugi obrti imaju negativan predznak rasta.

Uvjeti smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru

U nastavku Izvješća slijedi kratka analiza planiranih gospodarskih površina temeljena na prostorno planskoj dokumentaciji Općine Čavle i stanju na terenu.

Gospodarske zone

Gospodarske zone predstavljaju posebno izdvojen prostor za odvijanje različitih gospodarskih aktivnosti odnosno za smještaj poslovanja skupa poduzetnika/tvrtki. Realizacijom zona osmišljava se gospodarstvo područja te se omogućava njegov strukturirani razvoj, sprječava se devastacija prostora u naseljima, a na koncu se osigurava prostor i infrastruktura za poduzetnike.

Općina Čavle u prostorno planskoj dokumentaciji stvara pretpostavke za razvoj gospodarskih zona planiranjem površina za razvitak gospodarskih namjena, proizvodne i poslovne namjene. U građevinska područja gospodarske namjene smještaju se djelatnosti koje nisu spojive sa stambenom funkcijom naselja i imaju specifične zahtjeve proizvodnog, odnosno poslovnog procesa.

Gospodarske zone proizvodne namjene obuhvaćaju industrijske komplekse prerađivačke industrije i građevinarstva. Podrazumijevaju proizvodnju koja zahtijeva značajnije prostorne i ljudske resurse te mogu imati značajniji utjecaj na prostor i okoliš. S druge strane zone poslovne namjene obuhvaćaju pogone proizvodnog obrta, trgovačke i skladišne komplekse, servise različitih djelatnosti (uključujući i komunalnu djelatnost) i sl.

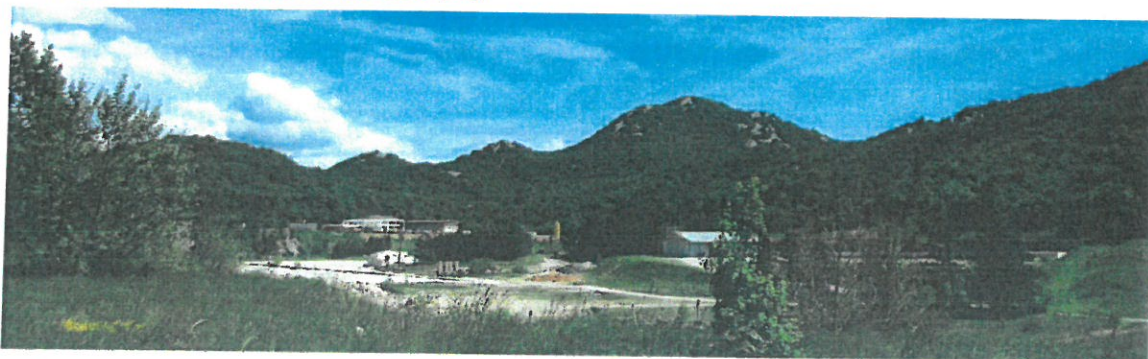
Prostorno planskom dokumentacijom na području Općine Čavle definirano je ukupno šest gospodarskih zona, proizvodne i poslovne namjene, i to kako slijedi:

- I1 - Proizvodna zona GORICA (veličina zone: 30,15 ha)
- I2 - Proizvodna zona SOBOLI (veličina zone: 18,37 ha)
- K1 - Poslovna zona CERNIK (veličina zone: 32,95 ha)
- K2 - Poslovna zona BERHONJIN (veličina zone: 6 ha)
- K3 - Poslovna zona PODČUDNIČ (veličina zone: 1,55 ha)
- K4 - Poslovna zona JELENJE (veličina zone: 0,98 ha)

Od gore navedenih gospodarskih zona tri zone su potpuno neizgrađene (Gorica, Berhonjin i Jelenje). Preostale tri gospodarske zone Cernik, Soboli i Podčudnič su izgrađene djelomično ili u cijelosti, u nastavku Izvješća slijedi kratak opis.

Proizvodna zona SOBOLI (I2) obuhvaća 18,37 ha površine od kojih je okvirno 16 % površine izgrađeno. U zoni posluje više subjekata (Gostiona Putniku, Solana Pag, P. Audio, Sun Adria), a koji zapošljavaju okvirno 20 ljudi. Izgrađene su hale privatnih investitora. Zona je opremljena energetsom, komunalnom i komunikacijskom infrastrukturuom. Unutar zone je makadamska cesta, prometnica je u fazi rješavanja vlasništva.

Slika 35: Proizvodna zona SOBOLI (I2)

Izvor: arhiva fotografija JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ

Poslovna zona CERNIK (K1) obuhvaća 32,95 ha površine i od kojih je okvirno 25 % površine izgrađeno. U zoni posluju dva subjekta (Metro, Auto Hrvatska PSC Rijeka, Auto Hrvatska automobili), a koji zapošljavaju okvirno 120 ljudi. Izgrađene su hale privatnih investitora. Zona je opremljena energetsom, komunalnom, prometnom i komunikacijskom infrastrukturuom.

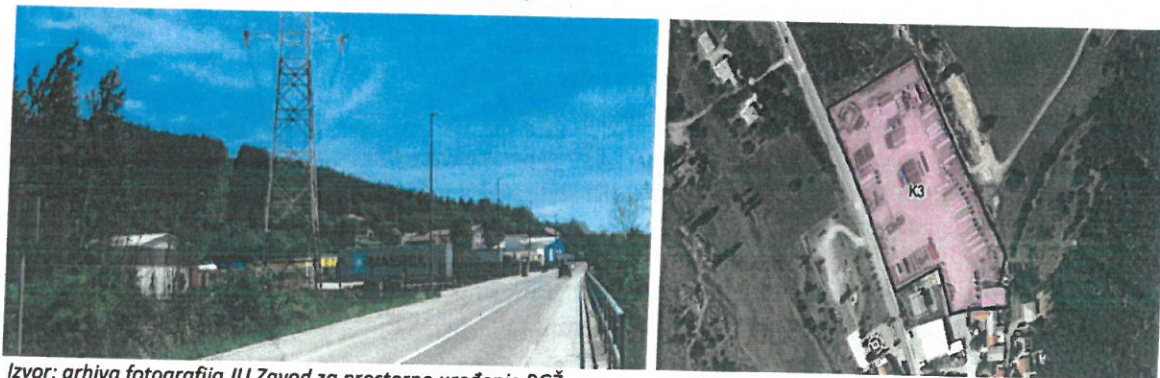
Slika 36: Poslovna zona CERNIK (K1)

Izvor: arhiva fotografija JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ

Poslovna zona PODČUDNIČ (K3) obuhvaća 1,55 ha površine od kojih je gotovo 100 % površine izgrađeno. U zoni posluje jedan subjekt (Adella d.o.o.). Izgrađene su hale i skladišni prostor privatnog investitora. Zona je opremljena energetsom, komunalnom, prometnom i komunikacijskom infrastrukturom.

Slika 37: Poslovna zona PODČUDNIČ (K3)

Izvor: arhiva fotografija JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ

Pored gore navedenih zona gospodarske namjene, prostorno planskom dokumentacijom definirana je i mješovita zona veličine 28,14 ha, a za koju je, temeljem Prostornog plana uređenja Općine Čavle, izrađen urbanistički plan uređenja za građevinska područja za izdvojene namjene: ostala namjena (V) V - Područje ostale namjene Kikovica - UPU 8 (SN PGŽ 19/03), a kojim se uređuje prostor bivše šljunčare Kikovica.

Predmetnim UPU-om propisani su uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti u prostoru, a koji pored ostalih uključuju poslovne, trgovačke, uslužne i ugostiteljsko-turističke sadržaje (odnosno trgovački, rekreativni i poslovni centar te infrastrukturne površine).

Do konačne realizacije planiranog sadržaja u analiziranom razdoblju nije došlo, osim infrastrukturna što je u tijeku.

Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina (E3)

Prostorno-planskom dokumentacijom Općine Čavle određena je površina od 5,79 ha za iskorištavanje mineralnih sirovina namijenjena eksploataciji građevno-tehničkog kamena (E3) na lokaciji "Kikovica - Drenovi vrh". Rudarski gospodarski subjekt Mineral IGM d.o.o., koji zapošljava 13 osoba, obavlja eksploataciju mineralnih sirovina, a temeljem Ugovora o koncesiji (do 2023. godine).

Slika 38: Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina (E3)

Površina za oplemenjivanje mineralnih sirovina (E1)

Prostorno-planskom dokumentacijom Općine Čavle određena je površina od 0,63 ha za oplemenjivanje mineralnih sirovina, a u kojoj zoni je dopušteno odabiranje, drobljenje, mljevenje, sortiranje te odvajanje korisnog minerala od iskopanog prirodnog materijala nastalog kao višak nakon iskopa na građevnoj čestici.

Prostornim planom uređenja Općine Čavle utvrđena je obveza izrade urbanističkog plana uređenja za predmetno područje, UPU 22: Poslovna zona Kikovica (E1). Još nije započela izrada UPU-a.

Upravljanje razvojem

Razvojem se upravlja. Potrebno je imati jasnu viziju željenog stanja u koje jedinica lokalne samouprave želi doći kako bi uspjela zadržati i povećati društvene i gospodarske dobrobiti, te pri tome sačuvati okoliš.

U nastavku Izvješća razmatra se razvojni položaj Općine Čavle te institucionalni i financijski kapaciteti.

Razvojni položaj Općine Čavle

Zakonom o regionalnom razvoju (NN 147/14) uvedeno je ocjenjivanje i razvrstavanje svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti u nekoliko kategorija. Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek više društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na temelju Zakona o regionalnom razvoju RH donesena je Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 15/13).

Na razini Primorsko-goranske županije vidljivo je da se većina jedinica lokalne samouprave ubraja u IV. skupinu, a po indeksu razvijenosti u I. i II. skupinu ne ulazi niti jedna.

Indeks razvijenosti predstavlja važan pokazatelj ukupnog razvoja određenog područja te se postavlja kao temelj pri strateškom planiranju i budućem razvoju. Prema indeksu razvijenosti od 101,20 %, Općina Čavle pripada najrazvijenijoj, IV. skupini jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100 % i 125 % prosjeka Republike Hrvatske.

Svrstavanje Općine Čavle u razvijenije jedinice lokalne samouprave neosporno je pozitivno, no s druge strane gledajući, nosi i negativne implikacije. Naime, pojedini programi namijenjeni financiranju razvojnih projekata u Hrvatskoj usmjereni su prema slabije razvijenim područjima, što drugim riječima znači umanjene dostupnih financijskih sredstava u razvijenijim jedinicama lokalne samouprave, što je slučaj i s Općinom Čavle.

Institucionalni kapaciteti Općine Čavle

Općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili Zakonom dodijeljeni državnim tijelima. Poslovi koje obavlja Općina Čavle su: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, briga o djeci, socijalna skrb, primarna zdravstvena zaštita, odgoj i osnovno obrazovanje, kultura, tjelesna kultura i sport, zaštita potrošača, zaštita i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarna i civilna zaštita, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

No, prije postizanja određenih rezultata, institucionalni kapaciteti i ljudski kapital moraju biti sposobni za provođenje lokalne politike.

U nedostatku ostalih pokazatelja, kapacitete javne uprave može se mjeriti ukupnim brojem zaposlenih. Broj zaposlenih u Općini Čavle nije se značajno mijenjao posljednje četiri godine, a što je razvidno iz tablice koja slijedi u nastavku Izvješća.

Tablica 25: Broj zaposlenih u Općini Čavle

Broj zaposlenih u javnoj upravi općine Čavle	2013.	2014.	2015.	2016.
ukupno	11	13	13	13
službenici	8	10	10	10
namještenici	1	1	1	1
dužnosnici	2	2	2	2

Izvor: Ministarstvo financija, proračuni JLS-a

Razvoj pojedinog lokalnog područja rezultat je dobro osmišljene vizije nositelja razvoja. U tom smislu Općina Čavle priprema i provodi svoj lokalni strateški dokument, Plan ukupnog razvoja Općine Čavle od 2016. do 2020. godine, a koji predstavlja plan budućeg razvoja Općine, temeljen na analizi postojećeg stanja.

Financijski kapaciteti Općine Čavle

Prihodi i rashodi proračuna Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016. godine

Financijski kapacitet lokalne samouprave značajan je za realizaciju razvojnih projekata i programa, odnosno za funkcioniranje uprave općenito, a što poticajno djeluje na gospodarski razvoj područja.

Ustavom RH zajamčeno je pravo na lokalnu samoupravu i upravu, koje obuhvaća pravo odlučivanja o lokalnim potrebama i interesima, a što se ostvaruje kroz Proračun lokalne jedinice. Osnovna funkcija proračuna u Općini je da prikaže osnovne ciljeve Općine u fiskalnoj godini i da služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava.

Slijedi kratki prikaz prihoda i rashoda proračuna Općine Čavle.

Općina Čavle koja je osnovana 1993. godine, Zakonom o brdsko-planinskim područjima je 2003. dobila status brdsko-planinskog područja, a samim time i veći udjel u poreznim prihodima koji su do te godine iznosili najviše 4.3 mil.hrk.

Tablica 26: Prihodi proračuna Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016.

Godina	PRIHODI POSLOVANJA				Prihodi od prodaje imovine	Prihodi TEKUĆE GODINE
	Porezni prihodi	Potpore ili pomoći	Ostali prihodi	Ukupno		
1	2	3	4	5=2+3+4	6	7=5+6
2013.	16.547.573	4.155.127	7.913.063	28.615.763	48.224	28.663.987
2014.	17.392.184	8.047.654	8.206.723	33.646.561	163.433	33.809.994
2015.	10.274.285	6.210.190	8.944.652	25.429.127	1.232.607	26.661.734
2016.	12.358.969	658.405	8.234.931	21.252.305	584.912	21.837.217

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Čavle. Obrada autora.

Prihodi od tekućih potpora ili drugih subjekta, kao i ostali prihodi (od imovine, administrativnih pristojbi i slično) različit su po pojedinim godinama što se detaljnije uočava u sljedećoj tablici.

Tablica 27: Struktura prihoda poslovanja Općine Čavle po godinama

Godina	PRIHODI POSLOVANJA			Ukupno
	Porezni prihodi	Potpore ili pomoći	Ostali prihodi	
1	2	3	4	5=2+3+4
2013.	57,8 %	14,5 %	27,7 %	100,0 %
2014.	51,7 %	23,9 %	24,4 %	100,0 %
2015.	40,4 %	24,4 %	35,2 %	100,0 %
2016.	58,1 %	3,1 %	38,7 %	100,0 %

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Čavle.; Obrada autora.

Rashodi proračuna Općine Čavle kretali su se u okviru ostvarenih prihoda. Rashodi poslovanja prikazani su u tri skupine rashoda: rashode za zaposlene, materijalne i ostale rashode.

Tablica 28: Rashodi proračuna Općine Čavle u razdoblju od 2013. do 2016.

Godina	RASHODI POSLOVANJA			Ukupno	Rashodi za nabavu imovine	Rashodi TEKUĆE GODINE
	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Ostali rashodi			
1	2	3	4	5=2+3+4	6	7=5+6
2013.	2.708.117	7.256.493	10.627.274	20.591.884	5.457.839	26.049.723
2014.	2.847.781	6.621.387	9.390.315	19.278.448	12.917.327	32.195.775
2015.	1.686.747	7.518.992	9.398.855	20.711.935	3.884.359	24.596.294
2016.	1.796.917	6.582.595	9.971.626	18.351.138	2.578.069	20.929.207

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Čavle.; Obrada autora.

Ukupni rashodi poslovanja ostvarivali su se u rasponu od 18,3 do 20,7 mil.hrk, a rashodi za nabavu imovine u rasponu od 3,8 do 12,9 mil.hrk, sukladno izvještajima o izvršenju proračuna. Struktura rashoda poslovanja po godinama prikazana je u sljedećoj tablici.

Tablica 29: Struktura rashoda poslovanja Općine Čavle po godinama

Godina	RASHODI POSLOVANJA			Ukupno
	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Ostali rashodi	
1	2	3	4	5=2+3+4
2013.	13,2 %	35,2 %	51,6 %	100,0 %
2014.	14,8 %	34,5 %	48,7 %	100,0 %
2015.	17,9 %	36,7 %	45,4 %	100,0 %
2016.	9,8 %	35,9 %	54,3 %	100,0 %

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Čavle.; Obrada autora.

Pojedini rashodi rasli su različitim intenzitetom ovisno o potrebama korisnika proračuna i ostvarenim prihodima, a sukladno tekućoj politici u pojedinoj proračunskoj godini koju je provodilo Općinsko vijeće Općine Čavle.

U 2015. godini došlo je do izmjene zakona o financiranju JLS kojim je u 2015. godini ukinuta kompenzacijska mjera Ministarstva financija za brdsko-planinska područja, a što je rezultiralo velikim smanjenjem prihoda u odnosu na prethodne godine. Navedene izmjene zakona, koje će rezultirati smanjenjem proračunskih prihoda, zasigurno će utjecati na daljnji razvoj Općine.

Daljnja decentralizacija prijenosom ovlasti s viših na niže razine, uz prateći prijenos financijskih sredstava, doprinijela bi jačanju fiskalnog kapaciteta i samostalnosti jedinica lokalne samouprave, što bi trebalo omogućiti ispunjenje osnovne zadaće lokalnih jedinica, a to je poboljšanje životnog standarda svih njezinih stanovnika.

2.3.2. Struktura društvenih djelatnosti

Predškolski odgoj i obrazovanje

Predškolski odgoj i obrazovanje odvija se u Općini Čavle u Dječjem vrtiću „Čavlić“ u Čavlima, Podružnici „Petešić“ i u Podružnici „Grad Grobnik“.

Dječji vrtić „Čavlić“ je matični vrtić izgrađen 2015. godine, a sastoji se od unutarnjeg prostora od cca 2.000 m² i vanjskog prostora od cca 3.000 m². Kapaciteta je 250 djece. Sastoji se od dva kata s dva igrališta, te odvojenog gospodarskog dijela s dvije kotlovnice. Godine 2016. upisano je ukupno 250 djece u 10 odgojnih skupina, od čega 51 dijete jasličke dobi i 199 djece u dobi od tri do šest godina.

Područni vrtić „Petešić“ nalazi se u Čavlima iza OŠ Čavle, planiranog kapaciteta do 60-oro djece. Godine 2016. upisano je 46-oro djece u dva odjela. Izgrađen je još 1973. godine a sastoji se od unutarnjeg prostora od 365 m² i vanjskog prostora od 1.000 m².

Područna jedinica dječjeg vrtića „Čavlić“ nalazi se u prizemlju škole u Grobniku, a pohađa ju 17-oro djece u jednoj grupi, starosti od tri do šest godina.

Građevina, koja je zaštićeni kulturni spomenik, u cijelosti je adaptirana 2013. godine na način da se u prizemlju nalazi Vrtić, a na katu Područna škola Grobnik. Vrtiću i Školi nedostaje prostor za tjelesnu i zdravstvenu kulturu. Na raspolaganju je suteran od 70 m² koji se planira adaptirati za navedenu namjenu.

U Dječjem vrtiću „Čavlić“ i u Podružnici „Grad Grobnik“ ne planira se povećanje broja odgojnih skupina, za razliku od Podružnice „Petešić“, gdje će se zbog povećanja broja djece, otvoriti još jedna odgojna skupina.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Na području Općine Čavle djeluje OŠ Čavle. U Osnovnu školu „Čavle“ u školsku godinu 2016./2017. upisano je ukupno 591 učenika u 24 razredna odjeljenja. Matičnu školu pohađa 573 učenika, a 18 učenika Područnu školu Grobnik. Svake školske godine broj prvšačica raste.

Zbog sve većeg interesa za produženim boravkom u matičnoj školi i omogućavanja odgojno-obrazovnog rada škole u jednoj smjeni, a temeljem odredbi Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (NN 63/08, 90/10) koji propisuje od 16 do 20 razreda kao maksimalan broj odjeljenja za jednosmjenski rad, bit će potrebno dograditi Osnovnu školu.

Matična osnovna škola je sagrađena 1965. godine i dograđena 1984. godine. Površina škole je 3.147 m² unutarnjeg prostora u zgradi katnosti P+1 s 12 klasičnih i tri specijalizirane učionice, dvoranom za tjelesnu i zdravstvenu kulturu, knjižnicom, etno učionicom te kabinetima.

Nastava tjelesne i zdravstvene kulture odvija se u školskoj sportskoj dvorani veličine 464 m² i vanjskom školskom igralištu otvorenog tipa.

Dvorana je izgrađena 1964. godine i opremljena je za različite sportove: odbojku, mali rukomet, mali nogomet, tenis, stolni tenis, košarku i gimnastiku. Također je opremljena potrebnim pratećim sadržajima: dvije svlačionice sa sanitarnim čvorovima, odvojeno za djevojčice i dječake te kabinetom za učitelje tjelesne i zdravstvene kulture.

Vanjski prostor je veličine 2.320 m², a obuhvaća uređeno dvorište i sportsko igralište „Jama“ površine 2.000 m². Na njemu se nalaze košarkaški i malonogometni tereni s osvjetljenjem.

Unatoč velikoj kvadraturi raspoloživih površina nedostaju uređeni sportski tereni i igralište. Postojeće vanjsko igralište je nedostatno i samo dijelom uređeno.

Nastavak uređenja okoliša obaviti će se u suradnji s Osnivačem i Općinom Čavle, koja je financirala izradu dokumentacije s planom uređenja svake pojedinačne parcele i njene namjene za određenu aktivnost, te uređenje sportskih terena namijenjenih grupnim sportovima.